

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ХЕРСОНСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНИХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ
РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

*матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції
19 жовтня 2022 року*

Одеса
2022

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ХЕРСОНСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНИХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
19 жовтня 2022 року

Одеса
2022

Відповідальний редактор – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри професійних та спеціальних дисциплін Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ **Шкута О. О.**

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності, відповідності фактів, цитат, прізвищ тощо несуть автори

Пріоритетні напрямки реформування правової системи України в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 жовтня 2022 р.) / за ред. д. ю .н. Шкути О.О. – Одеса: Херсонський факультет Одеського державного університету внутрішніх справ, 2022. – 209 с.

До збірника увійшли тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції «Пріоритетні напрямки реформування правової системи України в умовах воєнного стану», які присвячені міжнародним та національним аспектам реформування сучасних напрямків розвитку правової системи України в умовах воєнного стану.

СЕКЦІЯ №3
ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Афонін Д.С. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ ПОЛІЦІЄЮ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ КОРИСТУВАННЯ МАЛИМИ, СПОРТИВНИМИ СУДАМИ ТА ВОДНИМИ МОТОЦИКЛАМИ	36
Дубенко О.М. СУТІСНІ РИСИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА У СУЧАСНІЙ НАУЦІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА	40
Кузьменко Ю.В., Думанський Р.В. ПИТАННЯ ДЕЯКИХ ВИПЛАТ ПОЛІЦЕЙСЬКИМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	44
Нікітін А.А. СЕКТОР БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ – ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	46
Ярошак О.Я. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ МАТЧІВ.....	49

СЕКЦІЯ №4
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО,
КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Богатирьов І.Г., Богатирьов А.І. МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	52
Буртова В.В., Афонін Д.С. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	55
Галуцько В.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	58
Долгов А.Г. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ВИПРАВЛЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ».....	60

Дубенко Олександр Миколайович
*доцент кафедри адміністративного права та адміністративного процесу
Одеського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

СУТНІСНІ РИСИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА У СУЧАСНІЙ НАУЦІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Навіть побіжний аналіз наявних суспільно-економічних тенденцій у розвитку світової спільноти та буття населення і державних інституцій в межах тієї чи іншої країни свідчать про прискорення явищ інтеграції соціальних зв'язків різних сфер існування країн сучасності, як наслідок урізноманітнення й збільшення процедур імплементації правових, моральних, релігійних та інших правил поведінки (норм).

У науці та практиці термін «забезпечення» завжди сприймався як аналог терміну «гарантія», тобто всі заходи, що гарантують виконання завдань адміністративного судочинства з урахуванням дотримання його основних принципів можуть сприйматись як такі, які створюють фундамент існування даної сфери суспільного буття. Разом з тим, адміністративно-правовий характер такого забезпечення свідчить про рівень залучення до цього напрямку діяльності саме суб'єктів публічної влади як виду суспільно-політичної влади, сферою функціонування якої є реалізація публічного інтересу.

Визначення нашою державою у керівних документах, зокрема у Конституції України, євроінтеграційних векторів розвитку свідчить про перспективність запозичення міжнародного досвіду у правовому регулюванні різних сфер життя українського суспільства, зокрема і адміністративно-правового забезпечення адміністративного судочинства, що створює передумови для здійснення даного напрацювання.

Питання адміністративно-правового забезпечення адміністративного судочинства завжди було предметом дискусій низки науковців як загальнотеоретичного, так і адміністративного напрямку у розрізі загального та адміністративного судочинства. Так, А.А. Іванишук у дисертаційній роботі здійснив доктринальне дослідження теоретико-правових засад адміністративно-правового забезпечення загалом судової влади в Україні, його механізму та напрямків удосконалення [1], у той час як Корчинський О.І. звузив вказаний предмет дослідження безпосередньо до адміністративно-правових засад функціонування адміністративного судочинства [2]. О.В. Бурдейна деталізувала характеристики адміністративно-правового забезпечення правового статусу державних службовців органів судової влади України, у тому числі й в рамках адміністративного судочинства [3]. О.Л. Стасюк опрацював питання адміністративно-правового забезпечення діяльності судової влади у контексті реалізації нею правоохоронної функції в Україні [4] та імплементації напрацювань Європейського суду з прав людини у зазначену сферу судочинства

нашої держави [5]. Не менш актуальними та такими, що вирішують завдання вирізнення характерних рис інноваційного розвитку адміністративного судочинства, є дослідження щодо адміністративно-правового забезпечення електронного судочинства загалом [6], а також безпосередньо адміністративного судочинства в Україні [7].

Наявні також і напрацювання міжнародного досвіду щодо адміністративно-правового забезпечення адміністративного судочинства та шляхів його запозичення на прикладі робіт: О.В. Закаленко щодо впровадження міжнародно-правових стандартів у дану сферу публічної діяльності з огляду на масив судової практики Європейського суду з прав людини [8], М.А. Бояринцевой з приводу удосконалення нормативного та організаційного підґрунтя функціонування адміністративного судочинства [9], В.С. Дорош з питань імплементації досвіду міжнародно-правового регулювання адміністративного судочинства із захисту прав людини [10], С.В. Жуков щодо дослідження зарубіжного досвіду правового забезпечення доброчесності судової системи, у тому числі адміністративного судочинства [11] та інших.

Безумовно, викладене свідчить про кількісну й якісну характеристику проведених досліджень питання адміністративно-правового забезпечення адміністративного судочинства загалом та у проекції запозичення закордонного досвіду, однак з урахуванням безмежності наукової думки та мінливості суспільних відносин і їх об'єктивного буття даний напрямок зберігає актуальність для подальших наукових розвідок, а тому може бути предметом цього дослідження.

Сутність адміністративно-правового забезпечення судової влади досить доречно окреслена А.А. Іванищуком, який виокремив такі риси цього правового поняття: 1) сукупність норм адміністративного права, що розвивають та уточнюють конституційні норми; 2) формування останніми гарантій дійсної незалежності судової гілки влади та недоторканості суддів відповідного виду правосуддя; 3) спрямованість цих норм на створення належних умов для реалізації суддями основного свого призначення: захист прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб, а також держави й суспільства [1, с. 26].

Малихіна В.В. слушно деталізувала зміст адміністративно-правового забезпечення адміністративного судочинства у наступних його проявах: 1) сукупність організаційно-правових заходів адміністративного, фінансового, інформаційного та матеріально-технічного характеру, що спрямовані на створення відповідних умов для функціонування адміністративного судочинства; 2) здійснення державного управління у сфері організації діяльності органів судової влади; 3) створення кадрового потенціалу як серед суддів, так і серед інших службовців органів судової влади; 4) інноваційні заходи з реформування адміністративного судочинства і його адміністративно-правового забезпечення, що є логічним продовженням попередніх трьох складових [12, с. 194-195].

О.І. Корчинський розглядає організаційно-правове забезпечення адміністративного судочинства як сукупність адміністративно-правових норм, що

окреслюють мету, основні завдання і принципи організації та діяльності адміністративних судів, а також інші основоположні категорії (функції, суб'єкти, механізми та взаємозв'язки), які разом створюють умови для забезпечення захисту прав та інтересів людини в публічно-правовій сфері [2, с. 4].

Відповідним чином А.А. Шарая пропонує розглядати реалізацію принципів адміністративного судочинства в якості забезпечення ефективного захисту прав, свобод та інтересів осіб, що підтверджує висловлену вище думку з приводу складових адміністративно-правового забезпечення адміністративного судочинства [13, с. 374].

Враховуючи викладені думки, а також проаналізувавши положення чинного законодавства, зокрема Закону України «Про судоустрій та статус судів» та Кодексу адміністративного судочинства України, необхідно наступним чином сформулювати поняття адміністративно-правового забезпечення адміністративного судочинства. Адміністративно-правовим забезпеченням адміністративного судочинства є сукупність цивільних та цивільно-процесуальних норм організаційно-правового характеру, що покликані створити умови зі справедливого, неупередженого та своєчасного вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень. При цьому з огляду на функціональним призначенням такі норми слід поділити на: 1) ті, які безпосередньо сприяють реалізації принципів цивільного судочинства; 2) створюють умови для інстанційної діяльності судів адміністративної юрисдикції; 3) визначають правовий статус суддів та присяжних (призначення, виконання повноважень та їх припинення, притягнення до дисциплінарної відповідальності); 4) створюють умови для матеріального та соціального захисту цих осіб, зокрема через відповідне суддівське самоврядування; 5) забезпечують професійну відповідність суддів (навчання, підвищення кваліфікації, процедура визначення рівня відповідності кваліфікаційним вимогам, правове положення Національної школи суддів України); 6) регулюють питання правового статусу Державної судової адміністрації України, апарату суду, служби організаційного забезпечення роботи та охорони суду, а також Служби судової охорони; 7) забезпечують реалізацію інших організаційно-правових заходів адміністративного, фінансового, інформаційного та матеріально-технічного характеру, у тому числі інноваційного характеру (забезпечення діяльності елементів електронного суду).

Отже, адміністративно-правовим забезпеченням адміністративного судочинства є сукупність цивільних та цивільно-процесуальних норм організаційно-правового характеру, що покликані створити умови зі справедливого, неупередженого та своєчасного вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Список використаних джерел:

1. Іванищук А.А. Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні. Автореферат дис....докт. юрид. нау-к. Київ, 2017. 36 с.
2. Корчинський О.І. Правові засади організації адміністративного судочинства в Україні. Автореферат дис....канд. юрид. нау-к. Львів, 2019. 19 с.
3. Бурдейна О.В. Удосконалення адміністративно-правового регулювання статусу державних службовців органів судової влади України. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 8. С. 252-255.
4. Стасюк О.Л. Адміністративно-правове забезпечення діяльності органів судової влади у сфері реалізації правозахисної функції в Україні. Вісник НГУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2018. Випуск 3 (39). С. 153-156.
5. Стасюк О.Л. Європейський суд з прав людини як засіб адміністративно-правового забезпечення реалізації правозахисної функції в Україні. Правові новели. 2018. № 6. С. 109-114.
6. Куценко В.Д. Поняття та зміст адміністративно-правового забезпечення електронного суду в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. 2007. Вип. 6. Т. 2. С. 3-9.
7. Пятигора К.В. Правове регулювання електронного адміністративного судочинства в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 8. С. 340-343.
8. Закаленко О.В. Трансформація правової категорії «адміністративний позов» крізь призму міжнародно-правових стандартів про захист прав людини. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 8. С. 282-285.
9. Бояринцева М.А. Напрями вдосконалення організації адміністративного судочинства в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Вип. 4 (25). Т. 3. С. 3-7.
10. Дорош В.С. Міжнародне адміністративне судочинство в захисті прав людини. Філософські та методологічні проблеми права. 2014. № 1. С. 151-162.
11. Жуков С.В. Зарубіжний досвід правового забезпечення доброчесності суддів. Право.ua. 2018. № 3. С. 69-73.
12. Малихіна В.В. Організаційно-правове забезпечення адміністративного судочинства в Україні. Дисертація докт. філософії. Дніпро, 2021. 225 с.
13. Шарая А.А. Реалізація принципів адміністративного судочинства – гарантія ефективного захисту прав, свобод та інтересів осіб. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 8. С. 371-375.